

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодиноким число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Хліборобські спілки.

Наші читателі пригануть собі сю рівнодушність, з якою відніс ся галицький сойм на торічній сесії до внесеня пос. Барвіньского, змагаючого до організації хліборобських спілок селянських в нашім краю. Хоч пос. Барвіньский широко і основно мотивовав своє внесенє і указав на економічні користи, які мусіли би поплисти для селян і краю з сеї інституції, хоч ставляв перед очи сойму хороні успіхи хліборобських спілок в других державах Европи, іменно в Німеччині та Франції; хоч пос. Барвіньский предложив навіть соймови готовий статут сих спілок, мимо того не лише комісія краєвого господарства не одушевила ся сим проектом, але — на жаль — найшли ся навіть посеред мазурскими селянами послы, що, не зрозумівши свого питомого інтересу, виступили проти організації таких хліборобських спілок в нашім краю, заставляючись тим, що ті спілки наложать на селян нові тягарі (!).

Ми не думаємо теоретично доказувати тепер декому хосенність хліборобських спілок. Се був би даремний труд. Але не можемо не указати на практичні користи, які вирости для селян в сих коронних краях Австрії, де сойми, вправді також недавно-що, з'організували хліборобські селянські спілки. Укажемо іменно на дебат, яку переведено на сю тему 20. цвітня в долішно-австрійськім соймі, де антисемітска більшість, прийшовши до керми, заняла ся щиро долею селян і від двох літ попри давнійші каси системи Райфайзена завела вже бодай на пробу хліборобські спілки.

Ось справозданє, яке подав пос. Бавхінгер з розвою селянського збіжевого ссипу в місцевости Пехлерн. До спілки в Пехлерн приступило доси 330 дрібних селян, котрі своє збіже, замість приватним купцям, віддають до спілкового шпихліра. Пос. Бавхінгер сконстатував, що від сего часу ціни збіжа в сій околиці не лише не підпадали надмірним флюктуациям, як перед тим, але що навіть значно піднесли ся мимо того, що на сусідних торгах ціни збіжа не були значні. Члени спілки доставили до спільного ссипу 60—70 вагонів збіжа, а весь сей засіб розпродано так користно, що члени спілки зискали на тім 7.500 до 8.000 зр. Надто не потребували члени спілки, котрим не стало збіжа на засів, купувати зерно по дорожших цінах, бо дістали єго в своїй спілці.

По широкій і інтересній дискусії, що розвелась на сю тему, долішно-австрійський сойм ухвалив резолюцію, котрою завизвано правительство, звернути увагу військової інтендантури на се, щоби армія свої хлібні потреби заспокоювала безпосередно в сих селянських спілках. Крім того виявлено бажанє, щоби подібні збіжеві спілки засновувано в кождім провінціо-нальнім місточку, а надто призначено на сю ціль на біжучий рік 45.000 зр.

Так подбав долішно-австрійський сойм про німецьких селян, що, як звісно, находят ся в лучших економічних обставинах,

ніж селяни Галичини. Додамо до того, що ті спілки, маючи грошеві засоби, суть через те і в можности, спроваджувати собі гуртом питучні погної і всякі улчшені знаряди рільничі по дешевших цінах; що, маючи притім покладний гріш в касах Райфайзена, члени сих спілок висвободили ся зовсім від банкових і лихварських позичок та що чистий зиск з сих кас обертають на покритє недоборів в своїх громадських бюджетах і меліорацию ґрунтів. З одного добра росте друге.

Читаючи про се, ми дійсно мусимо соромити ся, що по 40 літах конституційної ери галицький сойм ледви сего року взяв почин до управильнення дешевого селянського кредиту. Може бути, що під пресією неприродно ростучого еміграційного руху і пролетаризації селян галицький сойм зрозуміє і хосенність хліборобських селянських спілок. Exemplum trahunt. А наша делегация у Відні має найлучшу нагоду, розслідити сю справу на місци і увільнитись від пересуду, будьто організація селян получена з марою соціалістичної організації (!), грізної для суспільного ладу. Такі погляди довелось нам принайменше чути з уст деяких поважнійших галицьких послів в часі розправ над торічним внесенєм пос. Барвіньского. А ті погляди — зовсім нераціональні — були і причиною, що більшість нашого сойму віднесла ся до хліборобських селянських спілок з такою неприхильністю.

Уживанє краєвих язиків при автономічних властях в Чехах.

Чеський сойм ухвалив дня 22. цвітня с. р. таку уставу про уживанє язиків при автономічних властях в Чехії:

§ 1. Зверхности громадській прислугує установленє урядової мови для всяких справ самостійного і переказаного круга діяльности. Отже она назначає з увзглядненєм приписів, заміщених в §§ 2, 3 і 4 сего закона, чи принадлежні до громади справи мають полагоджувати ся лише на одній бесіді, або чи і в якій мірі має увзглядняти ся при тім також уживанє другої бесіді.

§ 2. Письменні поданя, які вийдуть до громади від кого небудь, мають також тоді принимати ся і полагоджувати ся, хотяй они не писані тою мовою, яку громада приняла за свій урядовий язык.

§ 3. Громада звичайно всі поданя, які входять до неї, може полагоджувати на своїм урядовім язичі. В королівскім місті Празі органи громади устні і письменні поданя, які впливають зі зношеня з партиями, обовязані полагоджувати в тій краєвій мові, на якій їх внесено. В других громадах се зобовязанє наступить тоді, коли що найменше четвєртина присутного населєня після вислїду послїдного численя признає ся до другої мови.

§ 4. Поодиноким членам зверхности громадскої вільно на засіданях послуговати ся одною або другою краєвою бесідою.

§ 5. Зверхности повітової прислугує установленє своєї урядової мови. Отже она назначає з увзглядненєм §§ 6, 7 і 8 сего закона, чи тільки одна з обох краєвих мов має стати єї урядовою мовою, або чи і в якій мірі другу

краєву мову мають уживати, або остаточно, чи обі краєві мови мають стати урядовими для повітової зверхности.

§ 6. Письменні поданя, які впливають до зверхности повітової або до виділу повітового, має і тоді принимати ся і полагоджувати, хотяй їх не подано на тій мові, яку повітова зверхність приняла за свій урядовий язык.

§ 7. Виділ повітовий звичайно всі поданя, які входять до него або до повітової зверхности, може полагоджувати на своїм урядовім язичі. Однакож з громадами своєю повіту і їх населєнем має зносити ся в урядовій мові їх громад. Коли в повіті що найменше четвєртина присутного населєня після вислїду послїдного численя признає ся до другої мови, обовязана повітова зверхність всі впливаючі до зверхности поданя полагоджувати в тій краєвій мові, якою они написані.

§ 8. Поодиноким членам повітової зверхности вільно на засіданях зверхности і виділу повітового уживати одної або другої краєвої бесіди.

§ 9. В королівскім місті Празі, опісля в мішаних громадах і повітах (§§ 1, 3, 5 і 7) мають оповіщення в громадських і повітових справах видавати ся в обох краєвих язиках.

§ 10. Виділ краєвий уживає обох краєвих язиків як урядової мови. Він зносить ся із повітовими зверхностями в їх урядовім язичі, а з поодинокими партиями в тім краєвім язичі, на яким виставленє їх поданє. Оповіщення виділу краєвого, призначені для цілого краю, мають виставляти ся на обох краєвих язиках. Зверхности громадскі і виділи повітові обовязані ті оповіщення оголосити без зміни і передати їх сторонам.

§ 11. Виділи повітові і громади зносять ся з державними властями в своїм урядовім язичі.

§ 12. Приналежні після закона політичні власти на прошенє партії, від якої против уставов сего закона не хотять прийняти поданя або прямо, або через почту, обовязані доставити примусово се поданє і повідомити про се партію.

§ 13. Виділ краєвий має право на членів зверхности громадскої або виділу повітового, коли не придержують ся постанов сего закона, наложити порядкову кару до висоти 200 зр. а. в. Ті кари припадають на річ краєвого фонду.

§ 14. За шкоду, яка вийшла через переступленє сего закона, особливо через непричяте поданя против постанов сего закона, відповідають громади і повіти, а доходить сеї шкоди можна в дорозі цивільного права.

§ 15. Виконанє сего права поручаю моїм міністрам внутрішних діл і справедливости.

З політичного поля.

Кн. Альойс Ліхтенштайн не дармує, а трудить ся ревно не так над добром «des kleinen Mannes», гнетеного жидами (за котрим розбивав ся в парламенті в своїм часі), а над — своєю кандидатурою на президента (!) кабінету. До берлінської Germania-ї вислав він допись, в котрій напевно перевернув теперішнє угрупованє парламентарних сторінництв, а до віденьского Deutsches Volksblatt-у подав сензаційну вість, що ґр. Тун уступає, а на єго місце приходить ґр. Шенборн побіч Кайцля. Свою личність поставив шнурований принц ще в тіни. В Germania-ї читаємо такі комбінації. Теперішнє біль-

шість, зложена з Молодочехів (61), Поляків (57), полудневих Славян і Русинів (34), католицьких людовців (28), феодалів чеських і німецьких консервативів (19), Румунів (5), групи Трайніфельса (5) і диких (10), числить леви 219 членів, а 6 голосів понад абсолютну більшість. Ся більшість парламентарна не коньче певна. Она вже два рази завела гр. Туна на останній сесії. Від сеї більшости легко буде відтягнути кількадесят голосів і витворити нову, розуміє ся, довкола Німців, котрих ядром суть антисеміти. Від правиді відпадуть скоро кат. людовці (28), Румуни (5), що ідуть за кожним правительством, і Поляки (57). А наколи би Поляки схотіли стати ся при Чехах, що треба позискати Русинів та Іт. лянців. Русинів позискаємо, як лише в Галичині змінимо адміністраційну систему. В такий спосіб з'ясуємо Чехів і — справа покінчена, Австрія спасена. Дописуватель Германі-ї плаче опять над бідною галицькою Русію, котра становить 13·2% населеня долитавського, а не має відповідного числа заступників в парламенті. Таку допись подав кн. Ліхтенштайн до Берліна, а Відневи велів вже вірити, що гр. Тун іде, а не єго місце приходить кабінет Шенборн Кайцль, дві личности що в часі коаліції були огнем-водою до себе. Ми сю вість занотували задля своєї куріозности, а за плач над галицькою Русію дякуємо поки-що.

Пруска Schlesische Ztg. відкидає проект язикового закона гр. Туна з поділом на 5 областей і домагає ся стереотипного поділу Чехії на 3 території язикові з адміністраційною відрубністю чисто-німецької області.

В чеськім соїмі прийато проект язикового закона д-ра Пацака для автономних властей. Закон сей подаємо на другім місци в повній основі. На останнім засіданню прийшло до малої перепалки між Чехами а правительственным комісаром. Пос. Дик поставив іменно внесенє, що би чистий зиск з кумулятивних сирітських кас обертано на гуманітарні цілі краю. Правительственный комісар супротивив ся сему внесеню, заявляючи, що ся справа належить до компетенції парламенту. Соїм запротестував проти такого розуміння справи.

Поступова Bohemia умістила 23. цвітня статью, в котрій кокетує з — жидами, що би їх позискати при евентуальних доповняючих виборах до чеського соїму для своїх німецьких поступовців, а проти радикалів яко антисеміт-ів.

В буковиньскім соїмі відбула ся на днях шкільна дебата. При тій нагоді закинув пос. Поповічі (Румун) правительству славянське шкіль на Буковині і заповів, що румунські послы сполучать ся з Німцями. Пос. Поповічі цікава людина. Він належить вправді до парламентарної правиді і дає поки-що вести ся Лупулови, але в душі він радикальніший з радикальних Румунів з аспіраціями пан-румуньскими.

Віденські дневники доносять, що мівістерство війни носить ся ще заедно з пляном, зажадати від делегацій підвишки военного бюджету о 100 мільонів на устроєне нового корпусу і побільшенє военної фльоти.

Budapesti Hirlap взиває Селя, що би він додержав умову з опозицією і як найскорше розв'язав угорський соїм. Pesti Naplo подає (мабуть видуману) розмову свого дописувателя з гр. Голуховским в справі Китаю. Гр. Голуховский мав заперечити, будьто Австрія думає набути яку-небудь область в Китаю. Поважні дневники угорські доносять, що цілю поїздки гр. Голуховского до Пешту було крім китайської справи і управління перевозових оплат на Дунаю при Зелізних Воротах також і вирівнанє суперечностей в справі угоди, іменно що до звісної формулки Селя.

В Берліні збирають ся в редакції Taegliche Rundschau складки на антикатолицькі агітації в Австрії. Доси передано Вольфови 2.645 марок.

В Альжирі французскім прийшло 23. цвітня до значних заворушень антисемітско-драйфусівских. Власти увязнили пос. Дрюмонта і мера міста. Поліція ужила зброї.

В Америці проявила ся контрагітація проти президента Мек Кінлія по причині великих жертв на филиппинську війну.

Болгарію допущено за призволом султана до участи в гагській конференції. Росія піддержала жаданє кн. Фердинанда.

Результати діяльності Райфайзенівських спілок в Німеччині.

(Дальше.)

»Не удалось нам ствердити, щобі навіть в военних літах настала яка небудь перерва в тій знижці стопи процентової від грошей позичуваних через спілку. Противно всюда запевнено нас, що не лише в літах военних не було виповідана капіталів, але противно, навіть більше гроша подавано спілкам.

»Є се рівнож ознакою щораз більше поліпшуючих ся кредитових відносин і утверджуваня ся становиска спілок, що потрібні їм капітали одержують від своїх власних членів і чим раз менше змушені суть звертатись на внї. Той поступ не всюда є однаковий. Залежить се від більшого або меньшого убожества околиці, а від управи спілки, а в суперечности до згаданого поступу істнує часто у хлопів неохота до того, щобі сусіди і місцеві власти довідували ся о заощадженю гроша. Лучилось нам зустрінутись з фактом, що мешканці села А. локували свої ошадности в спілці села Б. і на відворот. Поминувши се істнують спілки, котрі цілий капітал оборотовий одержують від своїх членів. н. пр. в Обергоннефельд, Альтенкірхен; иньші знов як в Альвід, Ваербун, Горгавзен, Равбах, в переважній часті від своїх членів або їх родив; вкінци иньші як в Асбах, Дірдорф, Ангавзен, вправді не від членів; але переважно з округа спілки.

Відтак наступає поясненє, що заклад, роблений спілкам з причини побираня кредиту на короткий речинець, а уділюване на довший, не є узасаднений.

»Если звернемо ся — говорить в дальшім тягу справозданє — до впливу діяльності спілки на єї членів, то природно, що побіжне кинєне оком на незнану нам дотепер з безпосередної обсервації околицю, не є в силі довести нас до рішучого осуду. Мусимо однак згадати о погляді майже одноголосно висказуванім мешканцями, з котрими малисьмо спосібність зійти ся, що кредитові відносини дрібних рілвників, в переважній часті громад округа Найвід і Альтенкірхен, були перед заложенєм спілок дуже оплакані. Більша часть селян знаходилась в цілковитій зависимости від лихварів, котрі за помочєю явних або упозорованих позичок уміли з їх господарств стілько виссати, скілько дало ся. В многих селах більша половина селян не мала власної худоби, але господарувала худобою, даною лихварским гандлярєм під найтяжшими і найпогубнішими услівями. Тепер обставини єї всюда поліпшились.

»Колисьмо старались дослідити, на які цілі зятягано в спілках позички, одержували ми правільно поясненє, що по найбільшій часті в цілі увільнення ся від гнетучих довгів. Хотячи видістати ся з рук лихварских, одержати під умірєнними услівями капітал, потрібний на сплату довгів і сплачувати єго поступенно ратами звертали ся селяне до спілки. Крім того до зятягання позичок в спілках спонукувала їх потреба направи хати і господарского обійстя, набуте худоби, навозів, сплати співспадкоємців і закупно ґрунту.

(Далі буде.)

НОВИНИ.

— Цісар прибуде дня 2. мая до столиці Угорщини і не задержуючись, удасть ся просто до Геделе, де проведе кілька тижнів. До Будапешту монарх буде прибувати з Геделе лише в днях авдиченцій або з нагоди війскових переглядів. Розумієсь, що єї диспозиції, подані за будапештєнськими дневниками, можуть ще змінити ся.

— Трицятьосьмі роковини смерти Тараса обійшли вихованці руского дівочого Інститута в Перемишлі в неділю, 16-го цвітня. Програма складалась з вступного поемату Василя д-ра Щурата під заголовком: »Памяти Тараса Шевченка, фантазия«, котру виголосив знаменито сам автор. Хор, зложений з вихованців, виконав під проводом о. Йосифа Кишакевича Бортняньского псалом: »Да исправить ся« з повною прецизією. П-на Е. Гошовска віддеклямувала уступ з Шевченкової поеми »Неофіти« з хорощим зрозумінем. П-на Левіцка відспівала сольову пісню укладу о. Кишакевича до слів В. Щурата: »Плила по небі хмаронька« з супроводом фортепяну.

Другу часть торжества виповнили »Фантастичні сцени« укладу о. Кишакевича на фісгармонію з деклямацією лібретта Луцика під заголовком »Сон Галі«. В деклямації взяло участь кільканацять учениць, суп. оводжали деклямацію пані Несторовичева і учителька музики в інституті, панна Соколовска. Цілість зробила дуже хороше вражєне. Публика заповнила просторий амфітеатр, уладжений спеціально в коритарі і побічні комнати. Між гостями бачили ми Преосвященного єпископа Чеховича в товаристві крилошац, інжиніра Нагірного і всю перемиску інтелігентну Русь. Вступу не платило ся, лише з розпродажи поеми В. Щурата зібрано в часі концерту звиш 60 зр. на побільшенє інститутської бібліотеки.

— В Успенській церкві у Львові відспіває хор вихованців бурси Ставропигійского інститута слідуєчі композиції: 1) Бортняньского »Благообразний Йосиф«, G-moll; 2) Давидова »Вознесу Тя Боже мой«, B-maj; 3) Львова »Услиши Господи«, E-moll, концерт 39; 4) Березовского »Не отвержи мене во время старости«, D-moll, концерт 72; 5) Львова »Приклони Господи ухо Твое«, C-moll, концерт 38; 6) Бортняньского »Вскую прискорбна єси душе моя«, D-moll, концерт 33 і 7) »Кресту Твоему«. Початок о 6-ій годині вечером.

— В Преображенській церкві у Львові при »Народнім Домі« зачали ся вже роботи. На днях доставлено дві сповідальниці і уставлено в перекрестях церкви. Лавок для дам уставлено в головній наві 30, в бічних навах, в нишах вікон 6, дуже хорошої роботи. Великий престол хорошою обрамлений, підвишений і розширений. Столярі уставляють вже крилоси. Зелізний трапод стоїть вже в церкві і небавом буде полякирований і визолочений. Запрестольний образ Преображення Господнього кінчат ся. Построює ся також »ковчег«, проповідничу катедру і іконостас. Огородець за пресвитерією буде за дві неділі готов; тепер звозять вже плодородну землю і вивозять румовище.

— »Руский театр в Бродах«. Так має називати ся літературно-драматичне товариство, яке засновують брідські Русини, за ініціативою тамошного купця п. Посевича. Статут вже вислано намістництву до потвердження. Цілю товариства буде підносити руску драматичну літературу, як також піддержувати гуманітарні заведеня австрійської Русі. Особливо старати ся буде товариство побудовати в Бродах Народний Дім з театральною салею, а фонди на се будуть абирати ся з аматорских представлень, концертів та складок.

— Конференція директорів. В гімназії Франца Йосифа у Львові розпочала ся дня 24. с. м. конференція директорів середних шкіл і управителів із цілої Галичини в присутности членів шкільної ради та інспекторів. Провід веде віцепрезидент шкільної ради др. М. Бобжинський. Приїхали на сю конференцію всі директори середних шкіл крім пп. Солтиська та Седлецького, що оправдали свою неприсутність родинними відносинами. Крім сєго засідають в конференції члени екзамінаційних комісій, пр. проф. Цьвіклінський і Черний, староста Дембовский, приділений до шкільної Ради др. Вітковский, всі інспектори та із автономичних членів шкільної Ради пп. О. Більчевский, Барвіньский і Цесельский. Член шкільної ради п. Ротер оправдав свою неприсутність. Конференцію отворив віцепрезидент Бобжинський довшою промовою, де вказав передовсім великі різниці між сучасним станом шкільництва в краю а тим, який застала конференція директорів перед шістьма роками 1893 р. Відтак звернув бесідник увагу на дві головні причини, що спивують розвій шкільництва: обтяженє учеників надмірною працею та недостатчу учительских сил. Слідували потім два реферати: дир. Прухницького »о шкільнім нагляді учеників в більших містах«, та дир. Майхровича »о шкільнім нагляді учеників в меньших містах«. Над обома рефератами розвинула ся жива дискусія, котру перервано о 1. год. Конференція закнчить ся нині.

— Стан гал. банку кредитового видав ся N. fr. Press-і дуже сумним. Цілю єї обчисленя актива сєго банку виносять 8,616.167 зр., а пасива меньші від сеї суми лиш о 821.003 зр. Коли-ж зважити, що в білянсі за рік 1897 виказав був банк власного майна 1,530.000 зр., а тепер надвишка активів над пасивами виносить лише 821.000, то половина капіталу пропала. Але коли розглянутись в активах, видно, що страта є далеко більша і банк абсолютно загряз. Більше як капітал акційний, вьязне в запасах земного воску, іменно 1,200.000 зр., в закопах воску 2,640.000 зр., а що за вартість они представляють, се показало ся з досвіду віденського капіталу на тім поли. Дальше 4.500 акцій броварняного картелю вставлено в білянє по курсі 283 зр. і той курсе почислено рішучо за високо. Найголовніша річ однак в тім, що банк свої средства улюкував так, що з активів не може добути ніякої поважнішої квоти на сплати сейчас. Сам гал. банк краєвий має жаданє під ріжними видами на 1,300.000 зр., отже він заангажований в гал. банку кредитовім капіталом,

котрий майже дорівнює своєму основному капіталови. Крім того віденський Леандербанк має претенсію на 300.000 зр., а кв. Сапіга на 700.000 зр. Акції картелю броварняного по більшій часті заставлені, а бориславські копальні більше як до половини обдвожені. З того всего виходить, що до переведення ліквідації треба би вайменше три мільйони. Кв. Сапіга і його спільники готові здобути ся на ту квоту. Однак ціла акція зависить від порозуміння з краківським банком для торгівлі і промислу з поодинокими вірителями. — Се ярке представлене інтересів гал. банку кредитового старач ся львівська праса, на основі близьких інформацій, злагіднити. І так, банк красвий обертає капіталом близько 68-мільйоновим і з тою сумою треба би поодинокі кредити порівнувати а не з основним капіталом, що вносить враз з резервами близько 3 мільйони. Шо-ж до фузії гал. банку кредитового з гал. банком для торгівлі і промислу в Кракові, то переговори в тій справі вже покінчені. Нині, с. є. вівторок буде підписана умова і з тою хвилию банк кредитовий по 25 літах перестане існувати. Его інтереси зліквідує краківський банк для торгівлі і промислу, котрий у Львові утворить свою філію. На єї чолі стануть, яко два рівнорядні директори, др. Біндер, дотеперішній директор сего заведеня і Едвард Мариновский, дотеперішній віце-директор банку кредитового.

— **Поголоски о мобілізації** почали ширити ся по Львові від хвилі, коли в неділю рано вирушили з міста дві батерії артилерії в незвісній цілі. Одні пояснюють собі се тим, що війско пішло на Мадярів, зворохобили ся проти австрійського цїсаря. Другі ще инакше думають. Они кажуть, що се стоїть в звязі зі світовою політикою та хівської справою: Росія вислала до Хін війско і єму випала дорога через Галичину та Львів. Але австрійський цїсар знав, що не можна довіряти Москалям, тому дозволив їм переходити через свій край без оружя. Сьвяткувати они будуть під Львовом в Борщовицях, Зимній Воді та иньших сусідних селах.

— **Генерал-губернатор Драгоміров** виїхав з Києва за границю на двомісячну відпустку. Сей виїзд лучать із суботнішними розрухами на університеті та неумітним ужитєм війська проти молодежи. Драгоміров мабуть вже не поверне на своє становище.

— **Нове »Los von...«** Як гриби по дощи, так в пивішну пору множать ся всякі Los-и von... Ото до покликів: los von Rom, los von Oesterreich, los von Prag, los von Graz, los von Innsbruck, навіть los von Lemberg (o goré!), прийшов ще новий »los« а то від Breslau. Тим разом кличуть так шлескі Поляки, котрі обрушені тим, що Німці на Шлеску мають дістати духовну семінарію, забажали відлучити ся від єпархії в Вороцлаві, куди, як звісно, належить нині австрійський Шлеск. Засноване тої семінарії уважають Поляки нічим иньшим, як новим германізаційним средством.

— **Заколений багнетом.** В Скалі лучила ся колотнеча між фінансовими стражниками а залізничними урядниками. Жертвою упав залізничний ассистент Гошовский, котрого переколов стражник багнетом з заду. Стан Гошовского безнадійний.

— **Пожежа ліс'в на Буковині.** В лісах Саден, що належать до гр. орієнтального релігійного фонду, здняла ся 20. с. м. пожежа, і розширила ся значно по причині сильного вітру. Помімо енергічного ратунку знищила пожежа великий простір ліса і понад 74.000 ялиць та смерик, що були вже обтесані і приладжені до вивозу до тартаку. Шкода така велика, що буде можна обчислити єї доперва за кілька днів. Зараз на звістку про пожежу вислано коло 300 робітників з тартаків, аби єї гасити і повідомлено староство в Радівцях, щоби приказало жандармерії зганяти сусідних селян до гашеня пожежі. Тартак в Трассіні застановлено на разі, бо всі робітники при огни. Управитель тартаку прикликав двох лікарів, що прибули сейчас та несуть велику поміч иопареним робітникам, котрі вертають до Трассіна з місця пожежі. Трассіна віддалена від огню 8 клм., мимо того там майже темно від диму, який жене сюда вітер. Від кількох днів горять також ліси в Арцель та Буковінесте.

— **Огни.** В Pointe-à-Pitre в Гваделупі згинуло в огни, що навістив се місто, 31 осіб а 2000 осіб лишило ся без даху. — В Скалі згоріло в неділю 23. с. м. 100 хат.

— **Арештоване.** В четвер 20. с. м. арештовано в Станіславові Емануїла Сигерича, контролора задаткового товариства в Підгайцях, що саме тоді перебував в Станіславові в интересах згаданого товариства. Его віддано на жадає поліції тамошньому судови з замітом злочину обманства на шкоду сего товариства.

— **Скритоубийство.** В ночі на 20. б. м. напали в російській Новоселиці, що лежить на австрійській границі, три замасковані особи на Герша Бальтура. Заколови его ножами. Забили також дома его мамку. Жінка Бальтура утїкла через

вікно, віднесла однак дві рани. Дивно, що не забрали они ані гроший, ані ніяких цінних річий.

— **Голод в Росії.** Петербургский »Правительственный Вестник« оголосив справозданє головної управи »Червоного Хреста« о помочи несе-голодуючим. В казанській губернії уряджено для дїтїй і дорослих 629 їдалень, в котрих дістає теплу справу 45.000 людей, а муку на хліб 61.466 людей. В симбірській губернії уряджено 2 їдалень для 13.597 дїтїй, а муку дістає 46.597 людей. В пермській губернії в 13 їдальнях покріпляє ся 4.000 дїтїй, а в заведенях їдальних для старших 15.000 людей, а 16.000 дістає хліб і муку. В губернії уфимській уряджено 447 їдалень для дїтїй і шкільних їдалень для 20.106 дїтїй, а 216 їдалень для 15.020 осіб старших, хліб і муку дістає 43.170 осіб, в 28 приютах містить ся около 1.070 людей, а в осібних захоронках 500 материй з дїтьми (в тій губернії лютить ся голод найбільше). В самарській губернії в 314 шкільних їдальнях дістає справу 27.106 дїтїй, а в 196 їдальнях для старших 19.467, а знов 27.780 голодуючих дістає муку і хліб. В місті Самарі уряджено приют для 460 женщин і дїтїй. Повисші цифри дають образ розмірів голоду в Росії.

— **Дневникарі** назвали раз Бісмарк в приступі злого гумору Federvieh — папа Лев XIII. підчас недавного конгресу праси в Римі назвав їх »пчолами історії«.

— **Незвичайні вибори.** В північній Америці, в стані Illinois, женщини мають при виборах до шкільних властей право вибору і вибиральности. В окрузі Ріо звела ся боротьба межі кандидатом демократичним а республіканським. Побідив демократичний. Тим побідником була женщина — а єї противником був єї муж.

— **Дрібні вісти.** Сия гр. К. Баденього, Людвик, урядник амбасади в Мадриті, занедужав в Буску небезпечно. — Староста надвірнянський, Галецький, звисний в останнім часі з афери з голярем Блявом, прибув до Львова, щоби стати перед комісією дисциплінарною. — Кс. Стояловський вибирає ся на прощу до Єрусалима і в останнім числі »Wieńca« звиває своїх читачів, щоби прилучили ся до его товариства. — В Познані завязало ся товариство для оборювання газардової гри.

ОПОВІЩЕНЄ.

»Красвий Союз Кредитовий« звиває рускі товариства кредитові, що вступили в члени »Красвого Союза Кредитового«, а до сего часу не предложили замкненя рахунків за минувший рік, щоби зволили свої замкненя рахункови по прийнятю тих-же загальними зборами предложити »Красвому Союзови Кредитовому« разом зі своїм статутом. Дальше упрашає ся Вп. основателів нових товариств кредитових, щоби донесли »Красвому Союзови Кредитовому« про зареєстроване товариства і введенє тогож в житє, зглядно повідомили »Красвий Союз Кредитовий« про перепони, які зайшли в тім ділі. Рівночасно звиває ся, всі хв. Заряди руских кас позичкових в краю, щоби в як найкоротшій часі зволили »Красвому Союзови Кредитовому« предложити свої доброміня в справі організації кас системи Райффайзена під протекторатом Відділу краєвого. При тій нагоді запрошує ся загал Русинів в краю до підмаганя діяльности »Красвого Союза Кредитового« численним приступленем в его члени. Один уділ членський виносить 25 зр. При плачено першого уділу складає ся 1 зр. вписового на фонд резервовий »Красвого Союза Кредитового«. »Красвий Союз Кредитовий« приймає вкладки оцадности і опрочентовує їх на в 4½%. Льокаль стоваришченя: Львів, Ринок ч. 10, П. поверх (дім »Просьвіти«). Години урядові для сторів: Кожного дня окрім неділі і руских сьвят від 11-ої години перед полуднем до 1-ої години пополудни.

Дирекция.

Наука, штука, література.

— **»Дзвінка« ч. 8** з дня 20. цвітня містить: З казок братів Гріммів »Два брати« в перекладі Ост. Макарушки; — »Як зловив ся дворянин?«; — дальшу часть »Учених розмов Никольця з татком«; — початок оповіданя І. Спільки »На чужій стороні« і оповістку редакції. — Ілюстрация подає рисунок п. з. »Малі газдині«.

Телеграми.

Відень, 25. цвітня. Цїсар привняв вчера на звичайній авдиєнції православного митрополита буковиньского Чуперковича і Кайцля пополудни на окремії авдиєнції гр. Туна. N. fr. Presse оспорює вість, подану пештеньскими дневниками, про який-небудь антрві гр. Голуховского. N. W. Tagblatt удержує, що справа підвисненя плат офіцірів і урядників війскових не буде

відложена. На міжнародну конференцію до Га-ги виїде враз з амбасадором Вельзергаймбом проф. Лямаш.

Берлін, 25. цвітня. Межи адміралом американської флотії, Девейом, що бльокує Манілю, а адміралом німецьких кораблів, що находять ся на водах филиппинських, прийшло до непорозуміння по причині, що Девей заборонив німецьким кораблям підливати під береги острова Лузона. Кв. пруский Генрик вирівняв однак-ж ті непорозуміння і відносини межі обома адміралами поправились.

Вешінгтон, 25. цвітня. Ген. Отіс доносить з Буїнг'ва, що на днях прийшло до воєнної стрічи з Филиппинцями, в котрій Американці потерпіли значні втрати.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних** оповіщує постанови дотично переходу поїздів поспішних ч. 1 і 2 і поїздів особових ч. 17 і 18 в ночі з 30. цвітня на 1. мая 1899, по поводу зміни розкладу їзди. З заведенем літного розкладу їзди на дни 1. мая с. р. творять поспішні поїзди ч. 1 і 2 нове безпосередне полученє поміж Берлином а Букарештом, зглядно Констанцою а Константинополем через Осьвенцім-Краків-Львів-Чернівці. З огляду на задачу тих поїздів прискорено значно їх рух, — перестанки на менше важних стаціях знесено, а заразом застановлено дальший курс тих поїздів поспішних на шляху Львів-Підволочиска і на відворот. — Натомість переходити буде з Кракова до Підволочиска новий поїзд особовий ч. 17, маючий в Кракові получене з надходячим там з Відни поїздом поспішним ч. 1, а з Підволочиска до Кракова новий поїзд особовий ч. 18 сходячий ся в Ряшеві з поїздом поспішним ч. 2. — Оба ті нові поїзди особові служать для удержаня руху особового поміж Віднем а Підволочиска, при значно низших коштах подорожжя і задержаню всяких получень, а то через безпосередній перехід возів з поспішного поїзду ч. 1. до нового поїзду особового ч. 17 в Кракові, а з нового поїзду особового ч. 18 до поїзду поспішного ч. 2 в Ряшеві, а в ночі з 30. цвітня на 1. мая в Перемишлі і в Ряшеві. При переході зі старого розкладу їзди на новий т. є. в ночі з 30. цвітня на 1. мая с. р. рух тих поїздів буде уладжений в слїдуочий спосіб: Дотеперішній поїзд ч. 2. (відїзд зі Львова о години 1050) переходить тої ночі тільки до Перемишля, де будуть очікувати подорожних два поїзди: а) поїзд особовий ч. 18, котрий (по 46-мінутовім перестанку) виїде з Перемишля о год. 1'21 і б) поїзд поспішний ч. 2. (новий) відходячий зі Львова о 12'50, котрий опустить Перемишль о 2'31 і буде посередничити у всіх нових полученях з поїздами сусідними. Ті подорожні, котрі з Перемишля поїдуть дальше поїздом ч. 18, будуть куповати до поїзду ч. 2. (старий) білет поспішний тільки до Перемишля, а в Перемишлі нові білети до дальшої подорожжя. — Ті подорожні знов, котрі з Перемишля схочуть їхати дальше поїздом поспішним ч. 2 (новий), мають купити в своїй стації виїздовий білет до поїзду поспішного аж на місце призначеня і зістануть уміщені через кондукторів у возі, котрий в Перемишлі (без пересїданя) прилучений зістане до ново курсуючого поїзду поспішного. — В напрямі їзди з заходу до Львова поїздом поспішним ч. 1 (старий) відходячим з Відня о 11'40 в полудне, а з Кракова о 9'15 вечером, наступить перехід зі старого розкладу їзди до нового на стації Дембица в той спосіб, що до Дембиці прийде старий поїзд поспішний ч. 1, а з тої стації відїде яко новий поїзд особовий ч. 17 аж до Підволочиска, при чім не треба буде пересїдати зі старого до нового. В тій цілі будуть видавати стації залізничі північної дня 30. цвітня с. р. до поїзду ч. 1 виключно тільки безпосередні білети їзди поїздами особовими враз з білетами доповняючими для поїзду поспішного до Кракова, від Кракова буде побирати ся доплата до виданих білетів на поїзди особові в поїзді ч. 1. — Дальша подорож зі Львова до Іцкан відбуде ся з поїздом ч. 317, відходячим зі Львова о 6'30 рано. Крім сего однак буде для подорожних відїзжаючих зі Львова заведений поїзд поспішний ч. 301 (відїзд зі Львова о 2'36 в ночі) переходячий аж до Букарешту.

XIII. додаток до тарифи особової для західних залізниць льокальних. З днем 1. мая 1899 входить в жите додаток XIII до обовязуючих від 1. січня 1897 тариф і постанов тарифових для перевозу осіб і пакунків подорожних на залізницях льокальних позістаючих в заряді держави з вїмкою залізниць льокальних в Галичині і на Буковині, до котрих не примінює ся тарифи льокальної ц. к. австр. залізниць державних з 1. січня 1898.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
6:45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00	до Підволочиск, Бродів з голови двірця				
7:40	" Янова	6:05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)				
7:50	" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче	6:15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча				
7:55	" Сокала і Рави рускої	8:35	" Кракова (Відня, Берліна)	8:45	" Янова		
8:05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия			8:50	" Кракова (Відня, Варшави)		
8:15	" Тернополя і Бродів на дворець головний			9:15	" Сколього, Калуша, Борислава, Хирова		
9:05	" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)			9:35	" Підволочиск, Бродів з дв. головного з дв. Підзамче		
10:35	" Іцкан, Сучави			9:53	" Белзця, Рави рускої, Сокала		
10:45	" Ярослава, Любачева			9:55	" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави		
1:30	1:01 " Янова			10:55	" Підволочиск, Києва з дв. головного з дв. Підзамче		
	1:40 " Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)						
1:50	" Сколього, Стрия, Калуша, Хирова	1:55	" Іцкан (Ясс, Букарешту)				
2:15	" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08	" Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна), Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Рішів, Хабівки чер. Рішів або Тарнів.				
2:30	" Підволочиск (Києва, Одеси) на дв. Підз. на дв. гол.	2:40	" Стрия, Сколього тільки від 1/2 до 3/4				
	5:00 " " Козови, Бродів на дв. Підз. на дв. гол.	2:50	" Ярослава, Самбора через Перемишль				
	5:25 " " " " " " " " " " " "			3:00			
	5:40 " Іцкан, Сучави			4:55			
	5:55 " Сокала, Белзця і Любачева						
Ніч				Ніч			
3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз. на дв. головний	4:10	до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)				
5:10	3:30 " Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	5:20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
	6:10 " Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави				
8:45	6:10 " Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)				
	9:10 " Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	6:55	" Тернополя з двірця головного				
9:39	" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:00	" Лавочного (Мункача, Пешту)				
9:45	" Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:10	" Сокала, Рави рускої				
9:55	" Підволочиск, Бродів на дв. головний	7:15	" Тернополя з двірця Підзамче				
	10:30 " Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:44	" Янова				
	12:15 " Підволочиск, Бродів на дв. головний	10:05	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави				
		10:40	" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)				
		11:00	" Підволочиск, Бродів з дв. головного з дв. Підзамче				
		11:27					

ЗАМІТКА: Пора нічна числиться від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський рижнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мая, готель Імперяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого род і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

**Депозити сховкові
(Safe Deposits)**

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдодатливіш зарядження.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресв. Митроп. і Пресв. Еп. Ординариатам всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі зваряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых огневиx.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 выносятся:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 " 12 "	
Фонд основний	45.000 " — "	
Резерва спеціальна	842 " 40 "	

Тарифи „Дністра“ дуже уміровані, услива обезпечень користні, а шводи ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1898 року выноспли виплачені шводи 527.790 зр. 67 кр. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услива, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вклади до опрочентованя від членів і третих осіб по 4 1/2 % до 1. липня 1899, від 1. липня 1899 будуть вклади опрочентовані по 4%. Уділ членський выноспить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністеръ“. Інформацій уділяє Дирекція листовно.

Зголошена о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сільского житя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 45 кр. — На поштову оплату 5 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедия в 5 актах з другої половини XVI віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 55 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовленя з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів.
У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезия, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сільнійше увзгляднюване артистичного викінченя навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, улица Зибликевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукцій.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —

Інші товари по уміреных цінах.

78—?

Хорі на легкі

одержать завсїгди певну поміч або цілгу по ужитю мого „Мальтолю“, який я винайшов. Кашель, хрипка, астма, флегма, катар легких і горлянки, дерте в горлі і п. устають по кількох днях.

Сотки уживають сего средства з найліпшим успіхом, як про се свідчать сьвітлі подяки, що надходять кожного дня. Мальтоль не є якимсь тайним средством, але препаратом, витвореним після мого власного способу з екстр. мальт. комп., а продажу сего средства дозволено поліційно і часто поручають єго лікарі.

Ціна 3 пушок м. 4.90, 6 пушок м. 9.00, 12 пушок м. 16.00 за гроші або післяплатою.

Фляшка на пробу мар. 2.10.

Wilhelm Bieber Fabrikant des Maltol
Königsberg i. Pr.